

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5CoP/41/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3112221865
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 07. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Zajacová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2014:3112221865.3

Rozhodnutie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Zajacovej a sudcov JUDr. Márie Vrtochovej a JUDr. Denisa Vékonyho vo veci starostlivosti súdu maloletého R. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín, pracovisko Ilava, dieťa rodičov: matky H. J., štátnej občianky R. republiky, bytom L. XXX, v konaní zastúpenej Mgr. Y. F., bytom R. XX/XX, J. L. a otca R. J., štátneho občana Slovenskej republiky, bytom F. 16, o návrhu matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu a o návrhu otca na zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, na odvolanie oboch rodičov proti rozsudku Okresného súdu Trenčín č.k. 31P/251/2012-151 zo dňa 13. mája 2014, jednohlasne takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo výrokoch o zverení maloletého R. J. do osobnej starostlivosti matky, o výživnom otca na maloleté dieťa, o určení dlhu otca na výživnom na maloleté dieťa a jeho povolení splácania a vo výroku o náhrade trov konania účastníkov **p o t v r d z u j e.**

II. Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o povinnosti matky zaplatiť náhradu trov konania štátu **m e n í t a k, ž e štátu sa náhrada trov konania n e p r i z n á v a .**

III. Žiaden z účastníkov **n e m á** právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd napadnutým rozsudkom maloletého R. J. zveril do osobnej starostlivosti matky s tým, že maloletého budú zastupovať a spravovať jeho majetok obaja rodičia, otcovi uložil povinnosť prispievať na výživné pre maloletého R. sumou 60,- eur mesačne, k rukám matky, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred s účinnosťou od 23.08.2012, dlh na takto určenom výživnom za obdobie od 23.08.2012 do 30.04.2014 vyčíslil vo výške 1.215,- eur a povolil ho otcovi splácať popri bežnom výživnom v mesačných splátkach po 30,- eur k rukám matky, až do úplného vyrovnania tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia. O náhrade trov konania rozhodol tak, že matka je povinná zaplatiť trovy konania štátu v sume 348,48 eur v lehote jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozsudku, na účet Okresného súdu Trenčín a vo vzťahu medzi účastníkmi konania žiaden z účastníkov na náhradu trov konania nemá právo. Rozhodnutie odôvodnil podľa § 36 ods. 1, § 62 ods. 1 až 6, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1 Zákona o rodine, § 160 ods. 1 O.s.p., keď z vykonaného dokazovania zistil, že maloleté dieťa pochádza z manželstva rodičov, ktoré je doposiaľ platné, hoci na tunajšom súde už prebieha konanie o rozvod manželstva, ktoré nie je doposiaľ právoplatné skončené. Rodičia dieťaťa od júla 2012 nežijú v spoločnej domácnosti. Starostlivosť o maloletého zabezpečuje matka, otec sa o syna zaujíma, stretávajú sa a matka mu styk s dieťaťom umožňuje. Zástupca kolízneho opatrovníka nemal výhrady voči starostlivosti matky o maloletého. Výhrady v tomto smere však vzniesol otec dieťaťa, ktorý poukazoval na to, že matka maloletého má dve zamestnania, kedy maloletý zo školy chodí za ňou priamo do reštaurácie, kde matka pracuje. Tu si maloletý robí domáce úlohy a je tam s ňou až do večerných hodín. V tejto súvislosti však

súd poznamenal, že s poukazom na skutočnosť, že otec si od odchodu matky s maloletým, k tomuto vôbec neplní svoju vyživovaciu povinnosť (ktorú si neplní ani voči plnoletej dcére, študentke vysokej školy), matke zrejme nezostávalo nič iné, ako mať dve zamestnania, aby sama finančne dokázala zabezpečiť domácnosť a starostlivosť o maloletého aj o jeho plnoletú sestru. Tvrdenia otca o tom, že výživné neplatí preto, lebo mu túto povinnosť doposiaľ neurčil súd a tiež o tom, že ho neplatí preto, lebo matku s maloletým zo spoločnej domácnosti nevyháňal (hoci práve jeho správanie k tomuto prispelo), pred súdom neobstoja. Okrem toho, ani otec z dôvodu výkonu svojich pracovných povinností, najmä v poľnohospodárskej sezóne, nie je objektívne schopný zabezpečiť osobnú starostlivosť o syna v poobedňajších hodinách. Táto situácia teda nemôže byť priťažujúcou okolnosťou na strane matky dieťaťa. Súd v konaní vykonal aj znalecké dokazovanie a zo záverov znaleckého posudku číslo 32/2013 vypracovaného znalcom z odboru psychológia, odvetvia klinická psychológia detí a klinická psychológia dospelých PhDr. C. L. vyplynulo, že maloletý je citovo naviazaný na oboch rodičov. Matka má vytvorené dostatočné osobnostné predpoklady pre zabezpečenie riadnej výchovy a starostlivosti o zdravý psychický a fyzický vývoj maloletého. V štruktúre jej osobnosti sa vyskytujú problémy v afektívnej oblasti. V štruktúre osobnosti otca sú prítomné známky depravácie - poruchy v morálnej a sociálnej oblasti, strata rešpektívne úbytok vyšších citov, ktorá je častým sprievodným javom pri alkoholovej závislosti. Osobnosť otca maloletého je pozmenená v temperamente, je prevažne dráždivý, impulzívny, má nedostatočnú spôsobilosť korigovať správanie racionálnou a vôľovou zložkou osobnosti, zvýraznená tendencia k agresívnemu správaniu sa. Spôsobilosť otca vychovávať maloletého nie je aktuálne primerane zachovaná. Rodičia t. č. nie sú schopní vzájomne komunikovať, participovať a kooperovať vo veci striedavej osobnej starostlivosti. Záverom znalec neodporúča zmenu výchovného prostredia u maloletého dieťaťa a jeho zverenie do striedavej formy starostlivosti. Navrhuje zachovať starostlivosť o maloletého zo strany rodičov tak ako doteraz. Súd preto v časti zverenia maloletého dieťaťa, rozhodol tak, že maloletého zveril do osobnej starostlivosti matky, ktorá maloletého zabezpečuje po všetkých stránkach a návrh otca na zverenie maloletého do striedavej formy starostlivosti, aj s poukazom na závery znaleckého posudku a odporúčanie zástupcu kolízneho opatrovníka, zamietol. Právo zastupovať a spravovať majetok maloletého budú obaja rodičia. Pokiaľ ide o žiadosť otca o nariadenie kontrolného znaleckého dokazovania, súd jeho žiadosti nevyhovel, pretože vykonanie takéhoto dôkazu nepovažoval za potrebné a otec navyše nevedel formulovať otázky pre kontrolné znalecké dokazovanie. Otec dieťaťa ani hodnoverne nevedel odôvodniť, že nie je alkoholikom, tiež od jeho prepustenia zo súdom nariadeného liečenia uplynul krátky čas, za ktorý, a to ani podľa názoru súdneho znalca, nie je možné zistiť, či k náprave otca dieťaťa v tomto smere skutočne došlo. Pokiaľ ide o určenie vyživovacej povinnosti zo strany otca, bolo súdom zistené, že tento je riadne zamestnaný a dosahuje stabilný príjem. Má náklady na bývanie a tiež spláca úver, náklady na bývanie a na splátky úveru má však aj matka maloletého dieťaťa. Súd preto dospel k záveru, že výživné vo výške 60,- eur mesačne, tak ako ho žiadala určiť matka dieťaťa, je primerané pomerom účastníkov, ako aj potrebám maloletého dieťaťa. Súd výživné určil v súlade s návrhom matky, s účinnosťou od podania návrhu, teda od 23.08.2012. Dlh na výživnom za obdobie od 23.08.2012 do 30.04.2014 vo výške 1.215,- eur (20 mesiacov x 60 eur plus 17 eur za časť mesiaca 8/2012) súd povolil otcovi za použitia § 160 ods. 1 O.s.p. splácať za podmienok stanovených vo výroku tohto rozsudku. Pokiaľ ide o žiadosť otca, že si chce zohnať právnik, ktorú na súde vzniesol tesne pred vyhlásením rozsudku, súd uvádza, že pojednávanie za týmto účelom neodročoval, pretože uvedené konanie trvá od 23.08.2012, čo je dosť dlhá doba na to, aby si otec dieťaťa mohol zvoliť svojho právneho zástupcu. Jeho žiadosť preto súd považoval za účelovú. Aj keď si otec doposiaľ právneho zástupcu nezvolil, bol súdom poučený, že toto právo mu patrí až do právoplatného skončenia konania, čiže aj v súčasnosti. O náhrade trov konania štátu bolo súdom rozhodnuté v zmysle § 148 ods. 1 O.s.p. a matka bola uložená povinnosť uhradiť trovy konania štátu na účet súdu za podmienok uvedených vo výroku tohto rozsudku. Trovy konania štátu pozostávali z trov za vypracovanie znaleckého posudku číslo 32/2013 vo výške 548,48 eur. Matka dieťaťa zložila na účet tunajšieho súdu zálohu vo výške 200,- eur na trovy znaleckého dokazovania. S poukazom na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne č. k. 6CoP/68/2013-72 zo dňa 25.06.2013, ktorým bolo uznesenie okresného súdu v časti, ktorou uložil otcovi dieťaťa zložiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania v sume 200,- eur zrušené z dôvodov, že otec spíňa predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov, súd matku dieťaťa zaviazal povinnosťou doplatiť rozdiel medzi zloženou zálohou a skutočnými nákladmi na znalecké dokazovanie v sume 348,48 eur (548,48 eur mínus 200 eur). O náhrade trov konania účastníkov bolo rozhodnuté v zmysle § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p., nakoľko ide o konanie, ktoré je možno začať i bez návrhu.

Proti tomuto rozsudku podali odvolanie obaja rodičia maloletého dieťaťa.

Matka maloletého napadla svojim odvolaním rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku, ktorým jej bola uložená povinnosť zaplatiť štátu náhradu trov konania v sume 348,48 eur. Uviedla, že už pred súdom prvého stupňa preukázala svoje príjmy a výdavky a majetkové pomery. Tieto jej neumožňujú zaplatiť náhradu trov konania štátu. Navrhuje preto, aby jej súd priznal oslobodenie od súdnych poplatkov a tým ju následne oslobodil aj od platenia trov štátu.

Otec maloletého svoje odvolanie proti rozsudku odôvodnil tým, že mu nebolo umožnené v konaní zastúpenie právnikom, keď on sám nemá financie na jeho zaplatenie. Žiada tiež kontrolný znalecký posudok, pretože súdny znalec jeho ani jeho manželku, matku maloletého nevyšetroval taký dlhý čas ako uvádzal. Súd prvého stupňa mal tiež odpočítať z dlhu na výživnom na maloletého R. sumu 500,- eur, ktorú matka maloletého vybrala zo spoločného účtu a použila ich na nákup vecí, hoci mali ísť na výživné na syna, ktoré výživné má prednosť pred ostatnými výdavkami. Tiež skutkový stav zistený súdom prvého stupňa neobstojí, pretože matka maloletého nemá v rozsudku uvádzaný príjem 750,- eur ale zarába o 300 eur viac, čo on doložil jej výplatnými páskami. Tiež chce, aby bol v konaní maloletý R. vypočutý.

K odvolaniu matky otec maloletého písomne uviedol, že matka má dostatočné finančné prostriedky na to, aby trovy štátu v plnom rozsahu uhradila.

Kolízny opatrovník maloletého sa k odvolaniam jeho rodičov písomne nevyjadril.

Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 212 ods. 2 písm. a) O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa, s výnimkou výroku o povinnosti matky zaplatiť štátu náhradu trov konania, spočíva na správnych dôvodoch, odvolací súd sa v plnom rozsahu s jeho odôvodnením stotožňuje a preto je napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa, s výnimkou výroku o povinnosti matky zaplatiť štátu náhradu trov konania, potrebné ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. potvrdiť.

Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa odvolací súd dopĺňa, že súd prvého stupňa vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na rozhodnutie vo veci, z tohto dokazovania vyvodil správne skutkové závery a tieto správne právne posúdil. Rozhodnutie o zverení maloletého R. do osobnej starostlivosti matky je založené na skutočnostiach zistených vykonaným dokazovaním, najmä na záveroch v konaní podaného znaleckého posudku, ktorý sa zaoberal aj možnosťou striedavej výchovy maloletého, pričom zistené skutočnosti boli zo strany súdu prvého stupňa správne právne posúdené a záver o zverení maloletého do osobnej starostlivosti matky je v najlepšom záujme maloletého dieťaťa. Otcom v odvolaní namietaná skutočnosť o dĺžke trvaní vyšetrení rodičov maloletého súdom ustanoveným znalcom je pre rozhodnutie o výchove maloletého R. nerozhodná. Tieto skutočnosti by boli dôležité pre rozhodovanie o znalečnom, ktorého výška závisí okrem iného aj na dĺžke času, ktorý znalec strávil pri vyšetrovaní rodičov maloletého dieťaťa. Z hľadiska vecnej správnosti záverov znaleckého posudku, ktoré boli potom pre prvostupňový súd podkladom pre rozhodnutie o osobnej starostlivosti, však tieto skutočnosti dôležité nie sú, správnosti záverov znaleckého posudku nijako nerozporujú a preto ani nemôžu viesť k nariadeniu tzv. kontrolného znaleckého dokazovania, ktoré otec v odvolaní požaduje.

Čo sa týka rozhodnutia o výživnom otca na maloletého R. a stanovenia výšky nedoplatku otca na určenom výživnom, aj to odvolací súd po preskúmaní veci konštatuje, že rozhodnutie prvostupňového súdu je založené na skutočnostiach zistených vykonaným dokazovaním, ktoré boli správne právne posúdené. Závery prvostupňového súdu o príjmoch matky ako sú uvedené v napadnutom rozsudku zodpovedajú vykonaným dôkazom. Výplatné pásky matky, na ktoré poukazuje otec vo svojom odvolaní, z období 9-12/2011 a 3-5/2012, na uvedenom nič nemenia. Podľa nich bol príjem matky zo zamestnania čašníčky do 300,-eur mesačne. Jej príjem za výkon funkcie starostky je preukázané /potvrdenie obce F. na č.l. 138 a nasl. spisu/ asi 416,46 eur v priemere mesačne. Celkový príjem matky zo zamestnania a za výkon funkcie starostky je tak v priemer do 750,- eur, k čomu treba pripočítať hodnotu stravných kupónov, ktoré matka dostáva a sumy, ktoré dostáva ako čašníčka na sprejitom. Takéto skutkové závery vyslovil

v odôvodnení svojho rozsudku súd prvého stupňa a plne zodpovedajú vykonaným dôkazom. Čo sa týka sumy 500,- eur, ktoré matka vybrala zo spoločného účtu rodičov a otec ich žiada započítať na stanovený dlh na výživnom, ani tu nie je odvolanie otca dôvodné. Otec netvrdí a nepreukazuje, že by sa jednalo o jeho výlučné peňažné prostriedky. Keďže sú rodičia maloletého manželia a prostriedky sa nachádzali na spoločnom účte je dôvodné sa domnievať, že sa jedná o peňažné prostriedky patriace do bezpodielového spoluvlastníctva manželov - rodičov maloletého. Matka maloletého, rovnako ako aj otec, s nimi môžu voľne nakladať a spôsob ich použitia môže byť významný len pre riešenie vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ak toto zanikne, napríklad rozvodom manželstva rodičov maloletého.

Nakoniec odvolací súd k odvolacím námietkam otca maloletého uvádza, že ani skutočnosť, že maloletý R. nebol pred súdom prvého stupňa vypočutý nespochybňuje vecnú správnosť napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa. Výsluch maloletého dieťaťa, ak je toto schopné s ohľadom na vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť samostatne svoj názor, je len jedným zo spôsobov, ako sa má zistiť názor maloletého dieťaťa na predmet konania, ktorý sa ho týka. K zisteniu názoru maloletého dieťaťa však v zmysle § 100 ods. 3 O.s.p. možno dospieť aj inými, výsluchu rovnocennými, spôsobmi ako napríklad zistenie názoru dieťaťa prostredníctvom jeho zástupcu alebo príslušného orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Aký prostriedok súd na zistenie názoru maloletého dieťaťa zvolí, záleží vždy na okolnostiach konkrétneho prípadu. V danej veci z obsahu spisu vyplýva, že názor maloletého na úpravu práv a povinností rodičov k nemu, bol zisťovaný jednak psychologickou konzultáciou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín s maloletým /správa zo dňa 12.3.2013 z č.l. 43 a nasl. spisu/ a tiež pri podávaní znaleckého posudku znalcom PhDr. C. L. pri psychologickom vyšetrení maloletého znalcom. Uvedené spôsoby poskytli súdu dostatočný obraz o názore maloletého R. a preto odvolací súd nevidí žiadny dôvod na osobný výsluch maloletého pred súdom.

Na základe uvedených záverov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. ako vecne správny vo výrokoch o zverení maloletého R. J. do osobnej starostlivosti matky, o výživnom otca na maloleté dieťa, o určení dlhu otca na výživnom na maloleté dieťa a jeho povolení splácania a vo výroku o náhrade trov konania účastníkov potvrdil.

Čo sa týka odvolaním matky napadnutého výroku rozsudku súdu prvého stupňa o povinnosti matky zaplatiť náhradu trov konania štátu v sume 348,48 eur, tu odvolací súd preskúmaním veci dospel k záveru, že odvolanie matky je dôvodné a rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné v tomto napadnutom výroku podľa § 220 O.s.p. zmeniť a štátu náhradu trov konania nepriznať z týchto dôvodov:

Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že v tomto konaní vznikli štátu trovy konania v sume 348,48 eur, ktorú sumu súd prvého stupňa vyplatil zo svojich rozpočtových prostriedkov na znalečnom, ktoré nebolo kryté preddavkom na trovy znaleckého dokazovania zloženého matkou maloletého. Podľa § 148 ods. 1 O.s.p. má štát podľa výsledkov konania proti účastníkom právo na náhradu trov konania, ktoré platil, ale ak sú u niektorého účastníka predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov, náhrada trov sa proti tomuto účastníkovi zníži o rozsah, ktorý mu súd priznal. Po podaní odvolania matkou maloletého súd prvého stupňa matke na jej návrh uznesením č.k. 31P/251/2012-171 zo dňa 11. júna 2014 priznal oslobodenie od súdnych poplatkov celkom. Z tohto dôvodu potom nie je podľa § 148 ods. 1 O.s.p. možné matke maloletého uložiť povinnosť nahradiť štátu trovy konania. Preto odvolací súd takýto výrok napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa zmenil a štátu náhradu trov konania nepriznal.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné